

Danmark må gå i front for at redde bistanden til Afghanistan

Det er lige oppeover, når det handler om at sikre det internationale samfunds bistand til Afghanistan. Danmark bør være med i front i kampen mod at sætte allerede opnåede fremskridt over styr. Det haster, mener Tænk tank Afghanistan for fem NGO'er op til den nye donorkonference i Genève.

Allerede på mandag og mellem den 23. til 24. november mødes den afghanske regering og det internationale samfund, herunder Danmarks repræsentanter, i Genève til en konference om Afghanistans fremtid. Der er stor usikkerhed om den langsigtede, internationale bistand. En reduktion i den humanitære hjælp ligger lige for. Mange store donorer kæmper med nye prioriteter – ikke mindst Covid-19, og der er en vis metaltræthed med Afghanistan.

Hvad står på spil? Vi risikerer at efterlade de civile afghanere i en endnu sværere situation. Det vil også påvirke sikkerhedssituationen hos os selv i donorlandene: Hvis ikke vi hjælper afghanerne med basale behov, så destabiliserer det Afghanistan mere.

Vi skal også være opmærksomme på, at USA's kommende administration under præsident Joe Biden har et mere pragmatisk syn på internationalt samarbejde i Afghanistan end Trump viste. Vi går fra nærmest lukkede døre til ønske om en ny, fælles agenda. USA skal mærke, at Danmark og Europa er klar til en fælles dagsorden om humanitært arbejde i Afghanistan.

På mange planer kommer konferencen i Genève fra på mandag på et kritisk tidspunkt. Internationale ledere ventes umiddelbart fortsat at støtte udviklingen af Afghanistan, men regeringerne og donorerne overvejer deres prioriteter. Med svigtende politisk og mediemæssigt fokus på Afghanistan er det en svær balance.

Afghanistan er kommet langt de seneste 20 år, men har stadig lang vej igen. Landet har fortsat krigshandlinger og er afhængig af international bistand til basalt set at redde liv og forbedre folks levevilkår. Hvis vi stopper eller begrænser støtten nu, vil det skubbe millioner ud i mere fattigdom. Vores gevinster for ikke mindst afghanske kvinder og børn kan gå tabt. Blandt to årtiers gevinster er, at børne- såvel som mødre dødeligheden er halveret. Antallet af børn i skoler er næsten fordoblet. De fremskridt skyldes hårdt arbejde fra afghanerne selv og fra aktørerne i international udviklingsbistand, herunder fra Danmark. Dog er konflikten stadig den farligste for børn i hele verden og alle børn er vokset op i krig, hvilket blandt andet påvirker deres mentale sundhed.

Hvad skal Danmark gøre på konferencen i Genève?

Vi opfordrer den danske regering og internationale partnere til ikke alene at fortsætte, men også øge støtten til afghanerne. Vi må støtte deres ønsker en bæredygtig udvikling og fred i Afghanistan. Hvis signaler fra Genève blafre utydeligt, så gør håbet, motivationen og resultaterne det også.

Vi fem danske NGO'er med dagligt hjælpearbejde i Afghanistan - ønsker, at den danske regering arbejder for fem hovedprioriteringer:

1. Menneskerettigheder; herunder især kvinders, pigers, mindretals og andre sårbare gruppers rettigheder som adgang til uddannelse og sundhedspleje. Det er vigtigt, at de grupper også er repræsenteret og er aktive i fredsforhandlingerne.

2. Fortsat støtte til nationale og internationale NGO'er. Uden dem vil det være umuligt for Afghanistan at skabe bæredygtig, langsigtet udvikling, så midler til for eksempel uddannelse rækker over flere år.
3. Beskyttelse af ytrings- og foreningsfrihed. I november dræbte en bilbombe i Helmand journalisten Elyas Dayee fra Radio Free Europe og Radio Liberty's Afghan Service. Broderen, som også er journalist, blev såret. Også civilsamfundet bliver angrebet mere. De, der har potentiale til at ændre Afghanistan nedefra, bringes til tavshed eller tvinges på flugt.
4. Kampen mod korruption skal prioriteres af den afghanske regering og dens internationale partnere.
5. Kampen for arbejdspladser: I nogle områder er op mod 30 % arbejdsløse fordi der bl.a. er tørke, internt fordrevne og fordi mange NGO'er er taget væk. Små entrepriser også for kvinder og landbruget skal optimeres. Det er afgørende for selvforsørgelse og for at bremse kriminalitet samt støtte til Taleban/ISIS.

Danmark har et stort ansvar for de udfordringer. Vi kan vælge at lægge os anonymt i baghjulet af internationale donorer – eller gå foran med en klar profil, som vi NGO'er ønsker. Det skaber størst indflydelse. Danmarks Afghanistan-strategi fortsætter et år mere end beregnet i 2021 på grund af corona, men signalerne fra regeringen og udviklingsminister Rasmus Prehn peger mod, at fokus på Afghanistan er i fare.

I regeringens finanslovsforslag handler det om besparelser på 364 mio. DKK – taget fra Afghanistan (samt Myanmar og Bangladesh) for at opprioritere Afrika.

Det er forkerte signaler også internationalt, hvis Danmark skal tage en ledende rolle de kommende dage i Genève. Stærk finansiel og teknisk støtte til Afghanistan er presserende, hvilket der også var momentum for på konferencen i København 11. september "Do Not Forget Afghanistan." Afghanistan er i en kritisk fase:

Fredsforhandlinger mellem den afghanske regering og Taleban i Doha er afgørende, trods skænderier om procedure. En yderligere svækket, afghansk regering uden signifikante, humanitære resultater åbner for mere vold, når Taleban intet formål ser med forhandlinger. Voldsniveauet er allerede for højt og bidrager til, at fattigdomsniveauet ifølge Verdensbanken kan stige til 72 procent af afghanerne i år. Hertil er Afghanistan et af de mest sårbare lande for klimaændringer med voldsommere tørker og oversvømmelser. Det forværrer virkningerne af øvrige konflikter.

Argumenterne for at holde fast i bistand til Afghanistan er stærke. Forhandlingerne i Genève er chancen for at holde fast i bistanden – også fra dansk side.

Med venlige hilsner fra

Tænk tank Afghanistan:

Dansk Folkehjælp v/Christian Cramon

Dansk Afghanistan Komité v/Elin Petersen

Red Barnet v/Magnus Persson

Mission Øst v/Setera Niger Hassan

DACAAR v/Klaus Løkkegaard